

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 23 grudnia 2020 r.

Pozycja 382

POSTANOWIENIE

z dnia 6 października 2020 r.

Sygn. akt Ts 86/20

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Mariusz Muszyński,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi K.W. w sprawie zgodności: art. 70 § 6 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1325) w zakresie, „w jakim wywołuje skutek w postaci zawieszenia biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego w związku z wszczęciem postępowania o przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe również w sytuacji, gdy w wyniku przeprowadzenia postępowania sądowego wydany został wobec oskarżonego lub obwinionego wyrok uniewinniający od zarzutów popełnienia przez niego przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego lub umorzenia takie[go] postępowania w wyniku przeprowadzo[nego] postępowania sądowego” z art. 64 w związku z art. 2 w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej

p o s t a n a w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 15 maja 2020 r. (data nadania) K.W. (dalej: skarżący), reprezentowany przez adwokata ustanowionego pełnomocnikiem z wyboru, wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

Postanowieniem Naczelnika Urzędu Skarbowego w B. z 1 sierpnia 2018 r. (nr [...]) skarżącemu odmówiono umorzenia postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie tytułu wykonawczego, obejmującego należności z tytułu zryczałtowanego podatku dochodowego od osób fizycznych. Orzeczenie to zostało utrzymane w mocy postanowieniem Dyrektora Izby Skarbowej w L. z 19 września 2018 r. (nr [...]), od którego skarżący wniósł skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w L. (dalej: WSA).

Wyrokiem WSA z 8 marca 2019 r. (sygn. akt [...]) oddalono skargę skarżącego. W uzasadnieniu wyroku wyjaśniono, że zgodnie z wnioskiem skarżącego o umorzenie postępowania egzekucyjnego, termin przedawnienia jego zobowiązania podatkowego upłynąć miał 31 grudnia 2016 r., jednak 7 listopada 2011 r. wydano postanowienia: pierwsze – o wszczęciu

śledztwa w sprawie o przestępstwo skarbowe, drugie – o postawieniu skarżącemu zarzutów. Wyrokiem Sądu Okręgowego w L. XII Wydział Karny-Odwoławczy z 12 marca 2013 r. (sygn. akt [...]) uniewinniono skarżącego od zarzucanych mu czynów. Mimo to przesłanki określone w art. 70 § 6 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (ówcześnie: Dz. U. z 2018 r. poz. 1314, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2020 r. poz. 1325; treść przepisu nie uległa zmianie; dalej: o.p.) zostały – zdaniem WSA – spełnione, zatem bieg terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego uległ zawieszeniu. WSA nie podzielił także stanowiska skarżącego, iż wyrok uniewinniający niweczy skutek wszczęcia postępowania w sprawie o przestępstwo skarbowe, gdyż zgodnie z art. 70 § 6 pkt 1 o.p., wpływ postępowania w sprawie o przestępstwo skarbowe na bieg terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego wiąże się z wszczęciem postępowania w sprawie o przestępstwo skarbowe, a nie z jego wynikiem. Z tego względu wyrok uniewinniający nie powoduje, że bieg terminu przedawnienia liczyć należy tak, jakby postępowania karne nie było w ogóle wszczęte.

Od wyroku WSA skarżący wniósł skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego (dalej: NSA), w której przedstawił m.in. problem relacji między prawem podatkowym a prawem karnym i wzajemnych stosunków między sprawą podatkową a sprawą karną oraz postępowaniem podatkowym a postępowaniem w sprawach karnych w związku z uniewinnieniem skarżącego od popełnienia zarzucanego mu przestępstwa karnego skarbowego, wywodząc, iż art. 70 § 6 pkt 1 o.p. dotknięty jest luką aksjologiczną.

Wyrokiem NSA z 12 grudnia 2019 r. (sygn. akt [...]) oddalono skargę kasacyjną skarżącego. Rozstrzygnięcie to zostało wskazane w skardze konstytucyjnej jako ostateczne orzeczenie w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji. Zdaniem NSA brzmienie art. 70 § 6 pkt 1 o.p. przesądza, iż kwestia uniewinnienia skarżącego w postępowaniu karnym nie ma znaczenia dla uznania skuteczności zawieszenia biegu terminu przedawnienia, gdyż istotna jest w tym względzie już sama okoliczność i data wszczęcia postępowania w sprawie. Jednocześnie NSA wskazał na podkreślane w literaturze przedmiotu i orzecznictwie postulaty nadania nowego brzmienia art. 70 § 6 i § 7 o.p.

We wniesionej skardze konstytucyjnej skarżący domaga się stwierdzenia niezgodności art. 70 § 6 pkt 1 o.p. z art. 64 w związku z art. 2, w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji. Zdaniem skarżącego inkryminowany przepis, stanowiąc podstawę ostatecznego orzeczenia, wydanego w sprawie objętej wniesioną skargą, przez instrumentalne wszczęcie postępowania w sprawie o przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe, mające na celu wyłącznie zawieszenie biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego, niezależnie od wyniku tego postępowania – doprowadził do naruszenia jego prawa własności i innych praw majątkowych (art. 64 ust. 1 Konstytucji), zasady równej dla wszystkich ochrony prawa własności i innych praw majątkowych (art. 64 ust. 2 Konstytucji), a także dopuszczalności ograniczenia własności tylko w drodze ustawy i tylko w zakresie, w jakim nie narusza ona istoty prawa własności (art. 64 ust. 3 Konstytucji) w związku z naruszeniem zasady ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa (art. 2 Konstytucji) oraz w związku z naruszeniem zasady równości (art. 32 Konstytucji). Skarżący wywodzi, że skoro został prawomocnie uniewinniony od zarzucanych mu czynów, mających mieć związek z niewykonaniem zobowiązania podatkowego lub jeśli postępowanie w sprawie o przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe zostałyby umorzone, to niezgodne ze wskazanym wzorcem konstytucyjnym jest zawieszenie biegu terminu zobowiązania podatkowego. Zawieszenie to umożliwia bowiem organom państwa ustalanie, wymierzanie lub egzekwowanie zobowiązań podatkowopravných mimo przewidzianych prawem podatkowym terminów ich przedawnienia.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Na etapie wstępnej kontroli Trybunał Konstytucyjny bada, czy skarga spełnia wymogi określone w tej ustawie oraz czy nie jest oczywiście bezzasadna. Co do zasady, na tym etapie postępowania Trybunał nie bada natomiast skargi pod kątem pozostałych przesłanek niedopuszczalności orzekania.

2. W ocenie Trybunału badana skarga konstytucyjna spełnia wymogi formalne określone w ustawie oraz nie jest oczywiście bezzasadna.

Skarga konstytucyjna została złożona przez adwokata, ustanowionego pełnomocnikiem z wyboru (art. 44 ust. 1 u.o.t.p.TK).

Skarżący wyczerpał przysługującą mu drogę prawną, ponieważ wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 12 grudnia 2019 r. (sygn. akt [...]), doręczony skarżącemu 26 lutego 2020 r., był ostatecznym orzeczeniem wydanym w sprawie objętej wniesioną skargą (art. 79 ust. 1 Konstytucji). Udokumentowano datę doręczenia tego orzeczenia (art. 53 ust. 1 pkt 5 u.o.t.p.TK) i nie wniesiono od niego nadzwyczajnego środka zaskarżenia (art. 53 ust. 1 pkt 6 u.o.t.p.TK).

Skarga przedstawia stan faktyczny sprawy (art. 53 ust. 1 pkt 4 u.o.t.p.TK) oraz argumenty uprawdopodobniające zarzut naruszenia – wskutek zastosowania kwestionowanego przepisu – przysługujących mu konstytucyjnych wolności lub praw (art. 53 ust. 1 pkt 1-3 u.o.t.p.TK).

3. Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że skoro badana skarga spełnia wymagania przewidziane w ustawie i nie jest oczywiście bezzasadna, to na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p.TK należało nadać jej dalszy bieg.